

Συνέδριο Τσαμαντιωτών: 100 χρόνια στην Αμερική

— Τσαμαντάς (Ελλάδα) - Worcester, MA (ΗΠΑ), 1908-2008.

Φίλοι του Τσαμαντά:

Η Ελληνική Φιλανθρωπική Αδελφότητα του Αγίου Γεωργίου Worcester, MA (Γούστερ), γιόρτασε πριν λίγες εβδομάδες, τα 100 χρόνια από την ίδρυσή της.

Η Αδελφότητα των Τσαμαντιωτών δημιουργήθηκε από τους πρωτοπόρους μετανάστες που ξεκίνησαν, πριν από 100 χρόνια, ίσως και παραπάνω, από το χωριό Τσαμαντάς της Ηπείρου, έχοντας πάρει την θαρραλέα απόφαση να αρχίσουν μια νέα ζωή στις βιομηχανοποιημένες πόλεις της Βόρειο-Ανατολικής Αμερικής.

Ο ρόλος της αδελφότητας αυτής ήταν (και είναι αναμφίβολα) πολυδιάστατος Συγκεκριμένα αναφερόμενος στις πολλές της δραστηριότητες, επισημαίνω ότι η Αδελφότητα συνέλεξε ένα σημαντικό χρηματικό ποσό για διάφορα κοινωφελή προγράμματα που βοήθησαν σε μεγάλο βαθμό τον Τσαμαντά, προετοίμασε ψυχολογικά και ηθικά όσους μετανάστες προγραμμάτιζαν να επιστρέψουν μόνιμα στη γενέτειρά τους, και αποτέλεσε και αποτελεί εστία επαφής για τα μέλη της.

Η Ελληνική Φιλανθρωπική Αδελφότητα του Αγίου Γεωργίου Worcester, MA (Γούστερ), γιόρτασε πριν λίγες εβδομάδες, τα 100 χρόνια από την ίδρυσή της.

Η γενναιοδωρία της Αδελφότητας στον Τσαμαντά ήταν και είναι αξιοσημείωτη και εκδηλώνεται με πολλούς τρόπους. Η πιο σημαντική, εφόσον άπτεται ενός πολύ σημαντικού θεσμού, αυτού της παιδείας, είναι η ίδρυση του σχολείου, που χτίστηκε το 1928, χάριν στις προσφορές των μελών της.

Πρόκειται για ένα πολύ καλά οργανωμένο σχολείο το οποίο παρείχε εκπαίδευση για εκατοντάδες παιδιά μέχρι την παύση της λειτουργίας του κατά την δεκαετία του '60. Στις μέρες μας το κτήριο του παλαιού σχολείου στεγάζει το μικρό, αλλά εντυπωσιακό από άποψης εκθεμάτων, λαογραφικό μουσείο του Τσαμαντά.

Η αδελφότητα του Αγ. Γεωργίου, από την ίδρυσή της το 1908, συνεχίζει την διατήρηση των στενών δεσμών με το χωριό του Τσαμαντά, δεσμοί οι οποίοι ενισχύθηκαν περαιτέρω το 1999, όταν τόσο η Αδελφότητα, όσο και το χωριό ωφελήθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό από την κληρονομιά του

Τριήμερο εορταστικών εκδηλώσεων

1) Παρασκευή, 10 Οκτωβρίου 2008.

Δεξίωση στο Μουσείο Τέχνης του Worcester

Στην δεξίωση προσήλθαν πάνω από 80 άτομα. Στην εναρκτήρια ομιλία, ο κ.Charles Keratsis, ο Πρόεδρος της Αδελφότητας του Αγ. Γεωργίου, καλωσόρισε όλους τους παρευρισκομένους και μίλησε για τις φιλανθρωπικές δραστηριότητες της αδελφότητας, κατά τη διάρκεια των 100 ετών ύπαρξής της.

Οι επόμενοι ομιλητές ακολούθως ήταν ο αξιοσέβαστος μητροπολίτης Μεθόδιος της Ελληνικής Ορθόδοξης Μητρόπολης της Βοστόνης ο αξιότιμος κ.Κωνσταντίνος Ορφανίδης, Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας στη Βοστώνη και ο Δρ.Αλέξανδρος Kitroeff του κολεγίου Haverford της Πενσυλβανίας. Άλλοι διακεκριμένοι φιλοξενούμενοι, ήταν ο Αρχιμανδρίτης Μεθόδιος, ο Ηγούμενος του μοναστηριού του Γηρομερίου, (που βρίσκεται στο Νομό Θεσπρωτίας στην Ηπειρο), ο Πατήρ Αρχιερέας Παλαιολόγος, ο Πατήρ Γρηγόριος του Ελληνικού Ορθόδοξου Καθεδρικού ναού του Αγ. Σπυρίδωνος, και η κ.Κωνσταντίνα Lukes, η δήμαρχος του Worcester.

2) Σάββατο, 11 Οκτωβρίου 2008:

Ακαδημαϊκό συνέδριο με τίτλο: 100 Χρόνια στην Αμερική: Ιστορικοί καθοριστικοί παράγοντες και εικόνες της ταυτότητας και του πολιτισμού της διασποράς από την νοτιοανατολική Ευρώπη.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε σε έναν πολύ καλά οργανωμένο χώρο στην πανεπιστημιούπολη του Ελληνικού Κολεγίου, στο Brookline (Βοστώνη), και το παρακολούθησαν πάνω από 60 συμμετέχοντες. Το ακροατήριο έτυχε θερμής υποδοχής από τον κ. Keratsis, τον Πρόεδρο της Αδελφότητας του Αγ Γεωργίου, καθώς επίσης και από τον Πρόεδρο του Ελληνικού Κολεγίου, τον Πατέρα Νικόλαο Τριανταφύλλου, και τον κ. Κωνσταντίνο Ορφανίδη, Γενικό Πρόξενο της Ελλάδας στη Βοστώνη.

Ο κ.Νικόλαος Gage (Γκατζογιάννης), ο γνωστός συγγραφέας του βιβλίου “Ελένη” έδωσε μια συγκινητική περιγραφή της προσωπικής του εμπειρίας από τα χρόνια της μετανάστευσης του από την Ηπειρο στο Worcester, της Μασαχουσέτης. Ο πρώτος προσκεκλημένος ομιλητής, ο Δρ.Αλέξανδρος Kitroeff από το Κολέγιο Haverford της Πενσυλβανία, συζήτησε την ταυτότητα των Ελληνοαμερικανικών κατά από τη δεκαετία του '40, και τον τρόπο με τον οποίο αφομοιώθηκαν από την ευρύτερη Αμερικανική κοινωνία.

Εν συνεχεία ακολούθησε η παρουσίασή μου με τίτλο: **“Ο ρόλος της οικογένειας και της κοινωνίας και η διαδικασία μετανάστευσης: Οι πρώτοι Έλληνες Ηπειρώτες στις αρχές του εικοστού αιώνα στο Worcester, της Μασαχουσέτης.”**

Στην παρουσίασή μου αναφέρθηκα στην σπουδαιότητα της συγγένειας, και την βιοπάλη των πρώτων μεταναστών από τον Τσαμαντά, βασιζόμενος στην εξέταση των κατάστιχων των επιβατών των πλοίων που βρέθηκαν στα αρχεία του Ellis Island, στην Νέα Υόρκη.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, η κ.Lynn Morrison από το μουσείο SaffronWalden, του Essex (England), παρουσίασε την εργασία της με τίτλο **“Κρυμμένες ιστορίες και σιωπηλοί μάρτυρες”** – στην οποία αναφέρεται στα όσα άφησαν πίσω τους οι μετανάστες, στοιχεία που συνέλεξε από την εμπειρία της εθελοντικής εργασίας της για τη συντήρηση των εκθεμάτων, στο μουσείο λαογραφίας του Τσαμαντά.

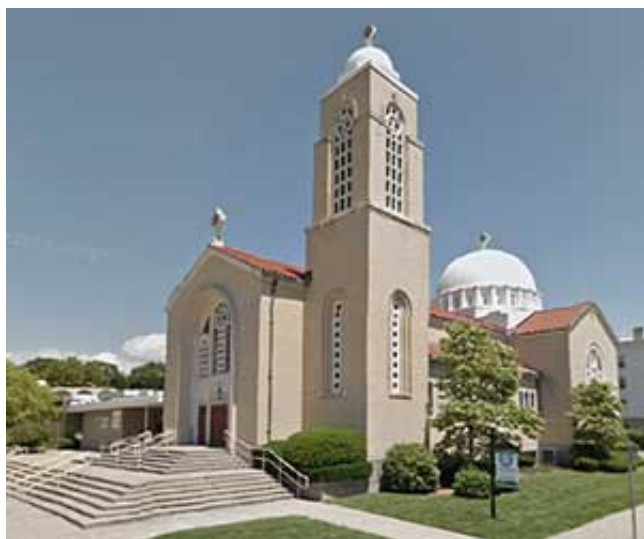
Στη συνέχεια ακολούθησε μια πρωτότυπη εργασία ακαδημαϊκής έρευνας από τον Δρ. Torsten Feys, του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Ιδρύματος, στις Βρυξέλλες, (Βέλγιο) με τίτλο: **“Η ανάπτυξη του τραπεζικού συστήματος των μεταναστών: Η πώληση των προπληρωμένων εισιτηρίων και των εισιτηρίων επιστροφής μέσω του αμερικανικού δικτύου πρακτόρων, τα χρόνια 1896-1914”**.

Κατά τη διάρκεια της τελικής συνόδου, η Δρ Αννα Karpathaki, από το Πανεπιστήμιο City της Νέας Υόρκης, έκανε μέσω των στοιχείων της απογραφής, μια αναλυτική παρουσίαση των Ελληνοαμερικανών, δίνοντας έμφαση στην περιοχή της Βορειοανατολικής Αμερικής, προσφέροντας έτσι ένα σχεδιάγραμμα του σύγχρονου μέσου Ελληνοαμερικανού στην πολιτεία της Μασαχουσέτης.

Εν συνεχεία, η Δρ. Antonia Sagredo Santos, από το Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED), της Μαδρίτης, (Ισπανία) οποία παρουσίασε την εργασία : **“Το κυρίως ευρωπαϊκό εμπόριο μετανάστευσης προς τις αμερικανικές ακτές του Βόρειου Ατλαντικού το 19ο αιώνα”** επισημαίνοντας ιδιαίτερος τα στοιχεία που αφορούσαν τη δραματική μετανάστευση των λιμοκτονούντων Ιρλανδών αγροτών στο δρόμο για τις ΗΠΑ. Τέλος, ο καθηγητής Paul Frederic από το πανεπιστήμιο του Μαίην στο Farmington, παρουσίασε την εργασία με τίτλο: **‘Πηγαίνοντας δυτικά! Αφήνοντας την αγροτική βόρεια Νέα Αγγλία του 19ου αιώνα: Η διασπορά στην κομόπολη Industry του Maine’**. Μια εργασία, στην οποία εξιστόρησε τη συναρπαστική ιστορία των κυμάτων μετανάστευσης που διαμόρφωσαν την τύχη αυτής της μικρής αμερικανικής πόλης.

Η ιδιαίτερως επιτυχής διεπιστημονική διάσκεψη πέτυχε τους στόχους της εφόσον σε αυτή συγκεντρώθηκαν επιστήμονες που αντιπροσώπευαν ποικίλους τομείς (ιστορία, οικονομία, πολιτική, ανθρωπολογία, κοινωνιολογία, γεωγραφία και πολιτιστικές σπουδές) προκειμένου να συζητήσουν εκείνες τις πτυχές της διαδικασίας της μετανάστευσης που έχουν επηρεάσει, και επηρεάζουν ακόμα τις κοινωνίες και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Το συμπόσιο που ακολούθησε, το παρακολούθησαν πάνω από 100 άτομα από την ελληνοαμερικανική κοινότητα του Worcester, και ειδικά από τον πρώτη, δεύτερη και τρίτη γενιά των οικογενειών των μεταναστών από τον Τσαμαντά. Το συμπόσιο χαιρέτισε ο κ.James McGovern, μέλος του Κογκρέσου, που ανήγγειλε ότι είχε καταθέσει - στα εθνικά αρχεία στην Ουάσιγκτον - ένα κείμενο για την συμβολή στο Αμερικανικό έθνος των πρώτων μεταναστών από τον Τσαμαντά.

3) Κυριακή, 12 Οκτωβρίου 2008:

Ενα αναμνηστικό συμπόσιο στον Ελληνικό Ορθόδοξο Καθεδρικό ναό του Αγ. Σπυρίδωνος, Worcester.

Της έναρξης του συμποσίου, προηγήθηκε ο λαμπρός εορτασμός της Θείας Λειτουργίας από τον Ηγούμενο του Γηρομερίου, με τη βοήθεια του Πατέρα Αρχιερέα Παλαιολόγου και του Πατέρα Γρηγορίου. Το δυναμικό κήρυγμα δόθηκε από τον Ηγούμενο, ο οποίος έφερε μαζί του τα ιερά λείψανα από το μοναστήρι του Αγ. Γεωργίου της Καμίτσιανης Τσαμαντά για λαϊκό προσκύνημα. Το συμπόσιο που ακολούθησε, το παρακολούθησαν πάνω από 100 άτομα από την ελληνοαμερικανική κοινότητα του Worcester, και ειδικά από τον πρώτη, δεύτερη και τρίτη γενιά των οικογενειών των μεταναστών από τον Τσαμαντά. Το συμπόσιο χαιρέτισε ο κ. James McGovern, μέλος του Κογκρέσου, που ανήγγειλε ότι είχε καταθέσει - στα εθνικά αρχεία στην Ουάσιγκτον - ένα κείμενο για την συμβολή στο Αμερικανικό έθνος των πρώτων μεταναστών από τον Τσαμαντά.

Η δήμαρχος του Worcester, κ. Κωνσταντίνα Lukes, απευθύνθηκε επίσης στους συμμετέχοντες, και κήρυξε την 12 Οκτωβρίου ως μελλοντική αναμνηστική ημερομηνία των πρώτων μεταναστών από τον Τσαμαντά στην πόλη του Worcester.

Ο προσκεκλημένος ομιλητής, κ. George Tselos, ένας αρχειοφύλακας στο Εθνικό Μνημείο της Ελευθερίας και του Ellis Island της Νέας Υόρκης, εξήγησε γιατί είναι τόσο σημαντικό για τα τοπικά σωματεία της διασποράς όπως του Αγ. Γεωργίου, να συντηρούν τα έγγραφά τους (εφημερίδες, πρακτικά επιτροπών κ.λπ.) προς όφελος των μελλοντικών γενιών, και των ακαδημαϊκών ερευνητών. Ως τελευταίος ομιλητής, προσκλήθηκα να μιλήσω εν συντομία για την αξιοθαύμαστη ζωή των πρωτοπόρων μεταναστών από τον Τσαμαντά στο Worcester.

Το εορταστικό τριήμερο οργανώθηκε από τη Εκτελεστική Επιτροπή της Αδελφότητας του Αγ. Γεωργίου (κ. Charles Keratsis, κ. Σταύρος Zoulas, κ. Helen Pilitsis), μαζί με πολλούς εθελοντές.

Άλλες ειδήσεις

Το Μουσείο Λαογραφίας του Τσαμαντά, όπως ανέφερα σε ένα προηγούμενο ενημερωτικό δελτίο έκλεισε, άνοιξε όμως και πάλι για μια σύντομη περίοδο, από τα μέσα Ιουλίου μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου 2008. Ο Χρήστος Λάγαρης συγχωριανός μας και μαθητής στο λύκειο Φιλιατών, ήταν υπεύθυνος για την καθοδήγησή των επισκεπτών στο μουσείο, και ο μισθός του αναμένεται να πληρωθεί από την κοινότητα του Τσαμαντά.

Επιπλέον είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ενημερώσω ότι το δεύτερο στάδιο της αποκατάστασης

του μοναστηριού του Αγ. Γεωργίου της Καμίτσιανης, που περιλαμβάνει την ενίσχυση των θεμελίων της εκκλησίας και την αφαίρεση των τάφων που βρίσκονται δίπλα στον τοίχο της εκκλησίας, είναι τώρα υπό εξέλιξη. Το τοπικό συμβούλιο του Τσαμαντά, με τη συμμετοχή και την υποστήριξη του Ηγουμένου του Γηρομερίου, έχει συμφωνήσει να χορηγήσει 30.000 ευρώ από την κληροδοσία του κ. Σταύρου Μπέλλου για τη χρηματοδότηση αυτών των εργασιών. Είναι απαραίτητο όμως για το μοναστήρι να λάβει και την επιδότησή των 300.000 ευρώ, (περίπου 0.5 εκατομμύριο US\$) από το Πρόγραμμα Πίνδος, για την αποκατάσταση των ανεκτίμητων τοιχογραφιών.

Αυτό το καλοκαίρι, πολλοί Τσαμαντιώτες, και φίλοι του χωριού γιόρτασαν για άλλη μια φορά την Κοίμηση της Παναγίας τον Αύγουστο, και το πανηγύρι του Μοσχαριού το Σεπτέμβριο.

Τον Μάρτιο του 2008 είχα την τύχη να επισκεφτώ μερικούς από τους Τσαμαντιώτες που ζουν στη Μελβούρνη, της Αυστραλίας. Όπως βεβαίωσε ο κ. Κώστας Σκόπας, ο πρόεδρος της αδελφότητας του Αγ. Νικολάου του Τσαμαντά υπάρχουν κατά προσέγγιση 350 ομογενείς πρώτη, δεύτερη και τρίτη γενεά Τσαμαντιώτες. Ο Peter Gogorosis, ένα άλλο δυναμικό μέλος της Αδελφότητας, προετοιμάζει ένα βιβλίο γενεαλογίας των μεταναστών από τον Τσαμαντά στη Μελβούρνη, από την περίοδο του μεσοπολέμου και μετά.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ : Ιδιαίτερα θέλω να ευχαριστήσω τον συνάδελφό μου Δρ. Soterios Zoulas, από το Eastern Nazarene College στο Quincy. Το συνέδριο για τον εορτασμό των **“100 Χρόνων στην Αμερική”** υποστηρίχθηκε οικονομικά και έλαβε εισφορές από την Πολιτιστική Επιτροπή του Worcester, το Πολιτιστικό Συμβούλιο της Μασαχουσέτης, το Eastern Nazarene College, το Ίδρυμα Maliotis, το Hellenic College, και το Πολιτιστικό Κέντρο Maliotis.

Συντάκτης Κειμένου και Υπεύθυνος Διεξαγωγής του Συνεδρίου:

Δρ. Δημήτριος Κωνσταντακόπουλος,
Πανεπιστήμιο του West Of England,
Bristol, Αγγλία

E-mail:: [Dimitrios Konstadakopoulos](mailto:Dimitrios.Konstadakopoulos@westofengland.ac.uk)

Websites: www.Tsamantas.com, www.100yearsinaustralia.com

(Απόδοση Μετάφρασης στα Ελληνικά : Αλεξάνδρα Γ.Τζοβάρα, Φιλολόγος)

•

